

DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI

1. Ar ikimokyklinio ugdymo įstaigų grupių auklėtojai, auklėtojų padėjėjai, dirbantys visą dieną toje pačioje grupėje, turi dėvėti kaukes ar kitas apsaugos priemones grupėse?

Kaukių gali nedėvėti grupių auklėtojai, auklėtojų padėjėjai, dirbantys visą dieną toje pačioje grupėje, kur nėra trečiųjų asmenų. Visais atvejais būtina atsižvelgti į Savivaldybės sprendimus, rekomendacijas dėl kaukių dėvėjimo.

2. Ar bendrojo ugdymo įstaigų pedagogai ir kiti darbuotojai turi nuolat dėvėti kaukes pertraukų metu, valgykloje ar kitose ugdymo įstaigos patalpose, kai išlaikomas 2 metrų atstumas?

Jei išlaikomas 2 metrų atstumas, kaukės gali nedėvėti. Jeigu nėra išlaikomas 2 metrų atstumas, pedagogai ir kiti ugdymo įstaigos darbuotojai privalo dėvėti nosį ir burną dengiančią veido kaukę.

3. Kas ugdymo įstaigoje gali matuoti kūno temperatūrą?

Temperatūrą matuoti mokiniams, juos atlydintiems asmenims ir darbuotojams gali visi ugdymo įstaigoje dirbantys darbuotojai. Kiekvienam matuojančiam būtina prieš tai susipažinti su bekontakčio termometro naudojimo instrukcija.

4. Ar reikalinga ugdymo įstaigoje registruoti pamatuotos temperatūros rezultatus?

Temperatūros matavimas yra momentinis veiksmas, o matavimo rezultatų registravimas būtų vertinamas kaip asmens duomenų rinkimas. Temperatūra matuojama tik atvykus į ugdymo įstaigą (prie vartelių, įstaigos durų ar pan.), tad jei asmuo turi temperatūros, jis nėra įleidžiamas į ugdymo įstaigą. Šiuo atveju registravimas nėra prasminga priemonė ir neturėtų būti taikomas. Vis dėlto, statistikos reikmėms, galima žymėti skaičius, keliems mokiniams, juos lydintiems asmenims, darbuotojams (skaičiais) per dieną buvo pamatuota temperatūra.

5. Kiek laiko (min.) rekomenduojama vėdinti patalpas, kuriose organizuojamas mokinių ugdymas, vykdomos konsultacijos?

Geriausias ir efektyviausias būdas išvėdinti patalpas:

- išeiti trumpam laikui iš vėdinamos patalpos,
- plačiai atverti langus;
- palikti atidarytas duris ir sukelti nedidelį skersvėjų vėdinamoje patalpoje;
- mažesnėms patalpoms išvėdinti pakanka 5–10 min., didesnėms – 10–20 min.;
- būtina atsižvelgti į patalpos dydį, asmenų, buvusių joje, skaičių.

6. Ar gali neformaliojo ugdymo metu ar visos dienos mokykloje dalyvauti mokiniai iš skirtingų klasių? Kokių apsaugos priemonių ir veiksmų reiktų imtis?

Gali, tačiau neformaliojo ugdymo, visos dienos mokyklos grupės turi būti sudarytos remiantis izoliacijos principu, t. y. užsiėmimuose turi nuolat dalyvauti tos pačios grupės vaikai. Svarbu tęsti neformalųjį ugdymą, visos dienos mokyklą ir popamokinę veiklą užtikrinant kaip įmanoma didesnę grupių / klasių / srautų izoliaciją.

7. Ar mokiniams reikia dėvėti apsaugines veido kaukes ne pamokų metu ugdymo įstaigoje (koridoriuose, kitose ugdymo įstaigos patalpose, pvz.: pakeliui į valgyklą, sporto salę ar kt.?)

Ugdymo įstaiga, įvertinusi galimą riziką, sprendžia ar mokiniai turi dėvėti kaukes ne pamokų metu, tačiau jeigu bendrosiose erdvėse neužtikrinamas 2 metrų atstumas ir klasių / srautų izoliacijos principas, rekomenduojama veido kaukes dėvėti. Pamokų metu mokiniams dėvėti veido kaukes nėra nei prievolės, nei rekomendacijų.

8. Ar tos pačios klasės mokiniai ugdymo įstaigoje gali tarpusavyje bendrauti be apribojimų?

Labai svarbu yra vaiko gerovė ir emocinė būklė, todėl neturi nukentėti nei ugdymo, nei bendravimo procesas. Ugdymo įstaiga organizuoja veiksmus pamokų ir pertraukų metu pagal operacijų vadovo sprendimus, tačiau jeigu ugdymo įstaiga žino, jog mokiniai už įstaigos ribų bendrauja, tokiu atveju nerekomenduotina klasės mokiniams drausti ar kitaip varžyti jų bendravimo.

9. Kaip ugdymo įstaigai įsitikinti, kad COVID-19 sirgęs mokinys pasveiko ir gali grįžti į ugdymo įstaigą?

Ugdymo įstaigai svarbu užmegzti glaudų ryšį su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), domėtis esama situacija ir mokiniui suteikti maksimalią ugdymo (-si) pagalbą. Svarbu pasitikėti mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), kuriems jų vaikas, kaip ir Jums kiekvienas ugdymo įstaigoje esantis vaikas, yra svarbiausias. Nuo 2019-09-01 ugdymo įstaigoms neišduodamos pažymos (formos 094/a) dėl mokinio ugdymo įstaigoje praleistų dienų pateisinimo.

10. Kaip ugdymo įstaigai įsitikinti, kad saugu priimti mokinį į ugdymo įstaigą, jei jis gyveno kartu su COVID-19 sergančiu artimuoju?

Atsižvelgiant į informacijos srautų valdymą bei sprendimų priėmimą dėl asmenų sergančių COVID-19 ar kontaktavusių su sergančiais, informaciją įstaigoms gali pateikti Nacionalinis visuomenės sveikatos centras.

Susisiekus išsiaiškinama, su kuo asmuo kontaktavo, gyvena ir kt. Individualiai įvertinamos visos galimos rizikos ir priimamos atitinkamos apsaugos priemonės. Jei su asmeniu, kuris serga COVID-19, gyvena mokinys, net ir nejaučiantis jokių simptomų, neturi galimybės gyventi atskirai, jis lieka gyventi kartu su sergančiuoju bei lieka saviizoliacijoje. Mokiniui turi būti sudaromos sąlygos konsultuotis su mokytojais dėl naujų mokymosi temų bei paskirtų užduočių. Pažymima, kad kiekvienas atvejis yra individualus ir būtina klausyti Nacionalinio visuomenės sveikatos centro nurodymų.

11. Kaip reikia elgtis su panaudotomis veido kaukėmis?

- Panaudotas vienkartinės veido kaukes reikėtų mesti į uždara šiukšliadėžę su dangčiu (geriausia – atidaromą kojomis).
- Svarbu, kad prieš nusiimant vienkartinę kaukę reikia nusiplauti rankas, taip pat būtina kaskart nusiplauti rankas kaukę išmetus.

12. Ar bus vykdoma Nacionalinio visuomenės sveikatos centro visuomenės sveikatos periodinė (planinė) saugos kontrolės patikra ugdymo įstaigose?

Nebus vykdoma.

13. Ar galima kūno kultūros pamokose naudoti kamuolį?

Nėra draudžiama naudoti kamuolį kūno kultūros pamokoje tos pačios klasės mokiniams, tačiau, jeigu įmanoma, svarbu organizuoti individualias veiklas, kurių metu nebūtų naudojamos bendro inventoriumi. Naudojant kiekvieną ugdymo priemonę būtina įvertinti jos būtinybę. Operacijų vadovo rekomendacijose akcentuojama, kad ugdymo metu turi būti ribojamas dalijimasis ugdymo priemonėmis. Jei ugdymo priemone, inventoriumi naudojasi daugiau kaip vienas mokinys, ji turi būti išvaloma ir dezinfekuojama po kiekvieno panaudojimo.

14. Ar galima nevykdyti operacijų vadovo (OV) sprendimų, o remtis higienos normomis?

Ir Higienos normos, ir OV sprendimai yra galiojantys. Jeigu Higienos norma ir OV sprendimas skiriasi, reikia vadovautis OV sprendimu.

15. Ar reikia ugdymo įstaigoje dėvėti vienkartinės pirštines?

Dėvint vienkartinės pirštines gali susidaryti klaidingas saugumo jausmas, dėl kurio asmuo užterštomis rankomis gali liesti veido sritį, todėl nerekomenduojama dėvėti vienkartinę pirštinių, jei tai nėra būtina. Svarbiausia dažnai plauti rankas šiltu vandeniu ir skystu muilu bei kiek įmanoma rečiau liesti veidą neplautomis rankomis.

16. Kas kiek laiko reikia keisti vienkartinę medicininę kaukę?

Medicininę vienkartinę kaukę reikia keisti kas 2–4 val. arba kai ji sudrėksta. Svarbu, jog asmuo, dėvintis kaukę, neliešų jos rankomis.

17. Ar nebūtų saugiau, jei mokytojas ar mokiniai dėvėtų respiratorius?

Respiratorius su ventiliatoriaus filtru nefiltruoja iškvepiamo oro, todėl apsaugomas yra tik dėvintis tokį respiratorių. Vadinasi, visi kiti asmenys būtų neapsaugoti. Tai tampa veiksminga priemone, kai respiratorių dėvi visi. Vis dėlto būtina sekti ir laikytis visų rekomendacijų dėl veido apsaugos priemonių dėvėjimo.

18. Ar reikia izoliuotis šeimos nariams, jei bent vienas jų bendravo su sergančiuoju COVID-19?

Asmuo, bendravęs su sergančiu COVID-19, yra kontaktinis asmuo. Šeimos nariai tokiu atveju yra kontakto kontaktai (bendrauja su asmeniu, kuris kontaktavo su sergančiuoju), tad jiems izoliacija neturi būti taikoma. Asmenis, kuriems būtina saviizoliacija, informuoja Nacionalinis visuomenės sveikatos centras.

19. Jei mokinys, jo tėvai ar mokyklos darbuotojas laukia COVID-19 testo atsakymo, ar visi bendravę turi izoliuotis?

Tol, kol asmeniui nepatvirtintas COVID-19, kontaktavę asmenys neturi imtis jokių veiksmų. NVSC individualiai vertina riziką ir sprendžia, ar kontaktavusiems su sergančiuoju darbuotojams / mokiniams reikia izoliuotis.

20. Ar rankų dezinfekantas yra veiksmingesnė priemonė negu rankų plovimas?

Rankas plauti rekomenduojama skystu muilu be antimikrobinų priedų, neutralaus pH, dozatoriuose. Kietas muilas nerekomenduojamas viešose vietose, tačiau gali būti naudojamas namuose, jei juo rankas plaunasi vienas žmogus ar šeimoje niekas neserga užkrečiamąja liga. Jei nėra galimybės nusiplauti rankų, rekomenduojama naudoti antiseptikus (dezinfekavimo priemones). Tinkamai naudojami jie nužudo daugumą mikroorganizmų ir užkerta kelią ligoms plisti. Rekomenduojamas naudoti 60–85 proc. spiritinis tirpalas. Rankų dezinfekavimo priemonės efektyvios ir yra naudojamos, jei rankos vizualiai nesuterštos išskyromis, t. y. švarios. Jei rankos nešvarios, prieš naudojant alkoholio turinčius rankų dezinfekavimo skysčius, rankas reikia nuplauti vandeniu su muilu. Būtina žinoti, kad nesaikingai naudojami antiseptikai (dezinfekavimo priemonės) gali sukelti alerginių reakcijų. Ypač tai svarbu jaunesnio amžiaus vaikams.

21. Kas turi dezinfekuoti patalpas, jeigu yra nustatytas COVID-19 atvejis?

Patalpų valymas turi būti atliekamas pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijas <https://bit.ly/3IUFOi6>, suderinus su Savivaldybe.

22. Ar gali pedagogai dėvėti veido skydelius?

Veido skydeliai yra priemonė, apsauganti tik akis, todėl juos galima dėvėti kartu su medicininėmis kaukėmis. Tam tikrais atvejais, kai būtina matyti asmens artikuliaciją, galima dėvėti veido skydelį (gestų kalbos vertėjams, logopedams ir kt.).

23. Kada reikia izoliuotis, kai asmuo sužinojo, jog turėjo kontaktą su sergančiuoju COVID-19?

- Jei asmuo sužino, kad turėjo sąlytį su sergančiuoju COVID-19 liga, jis privalo izoliuotis nedelsdamas, nelaukdamas atskirų nurodymų ir pranešti apie tai NVSC.
- Jeigu asmuo turėjo sąlytį su sergančiu asmeniu ir jei pasireiškė ligos simptomai (karščiavimas, kosulys, pasunkėjęs kvėpavimas), nedelsiant reikia kreiptis į karštąją koronaviruso liniją telefono numeriu 1808. Jei ligos simptomų ir neįėjama, reikia susisiekti su NVSC atstovais telefonu (8 5) 264 9676 (I–IV 8.00–17.00, V 8.00–15.45, VI–VII 8.00–17.00).
- Žmonės, turėję sąlytį su sergančiuoju COVID-19, NVSC specialistų skambučio turėtų laukti kelias dienas. Jei jie vis dėlto nepaskambina, žmonės turėtų patys kreiptis telefonu (8 5) 264 9676, informuoti apie turėtą sąlytį ir laukti nurodymų.
- Jei kontaktavusio asmens sveikata sparčiai blogėja, reikia nedelsiant skambinti 112.

24. Ar gali ugdymo įstaigos vadovas nutarti kam reikia saviizoliacijos ?

Negali. Dėl saviizoliacijos sprendžia ne ugdymo įstaigos vadovas, o NVSC.

Jei asmuo sužino, kad turėjo sąlytį su patvirtintai sergančiuoju COVID-19, privalo izoliuotis, nelaukdamas atskirų nurodymų, ir informuoti ugdymo įstaigos vadovą. Jei ugdymo įstaigos vadovas dar nėra sulaukęs NVSC skambučio, turi pats informuoti NVSC.

25. Ar reikia vaikams neštis į ugdymo įstaigas rankų dezinfekantą?

Nerekomenduojama. Tai perteklinė priemonė. Nesaikingas cheminių medžiagų naudojimas gali sukelti įvairias alergines reakcijas, todėl svarbu vaikams suteikti žinias, kaip teisingai plautis rankas.

26. Kaip įsitikinti, jog vaikui yra alerginė sloga, o ne vienas iš COVID-19 ligos simptomų?

Informacija apie alergijas turi būti pateikta mokinio sveikatos pažymėjime, kurio informaciją gali matyti visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas veiklą ugdymo įstaigoje, arba ugdymo įstaigos vadovui yra pateikiama atspausdinta mokinio sveikatos pažymėjimo kopija, arba sukuriamas peržiūros kodas, kuris pateikiamas kartu su mokinio vardu pavarde ir gimimo data.

27. Ar mokinys, kurio šeimos nariai turi temperatūros, gali eiti į ugdymo įstaigą?

Gali tol, kol jų šeimos nariams nėra patvirtinta COVID-19 liga arba jaučiami kiti peršalimo ligų simptomai.

28. Ar mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) gali atlydėti vaikus iki ugdymo įstaigos?

Gali, tačiau įeiti į mokyklą be iš anksto suderintos su ugdymo įstaiga priežasties nerekomenduojama. Klasės mokinių tėvų susirinkimai, individualūs pokalbiai (administracijos atstovų, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų) turi būti organizuojami nuotoliniu būdu arba lauke. Klasės mokinių tėvų susirinkimus, individualius pokalbius organizuoti mokykloje rekomenduojama tik išimties atvejais ir iš anksto užsiregistravus bei suderinus savo atėjimo laiką, dėvėti kaukę.

29. Ar gali maitinimo paslaugų teikėjai ugdymo įstaigoje priimti maitintis pašalinius asmenis, t. y. ne mokyklos mokinius ar darbuotojus?

Ugdymo įstaigos vadovas turi užtikrinti maksimalų saugumą ir nepriimti pašalinių asmenų į ugdymo įstaigą.

30. Ar gali ugdymo įstaigos kviestis lektorius vesti pamokas mokiniams?

Ugdymo įstaiga gali kviestis lektorius vesti pamokas, tačiau lektoriai turi būti nesikeičiantys. Būtina įvertinti naudos ir žalos santykį, tačiau jei tai būtina ugdymo procesui – galima.

31. Ką daryti, jei visuomenės sveikatos specialistas ar ugdymo įstaigos darbuotojas sužino, kad mokiniui patvirtinta COVID-19 liga?

Nedelsiant pranešti ugdymo įstaigos vadovui.

32. Ką daryti, jei ugdymo įstaigos vadovas sužino, kad mokiniui ar darbuotojui patvirtinta COVID-19 liga?

Nedelsiant informuoti Savivaldybę (Bendrojo ugdymo skyriaus vedėją / Ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėją) ir pranešti NVSC bei vykdyti jų nurodymus / rekomendacijas.

33. Ar gali ugdymo įstaigos kvieštis vertintojus (pamokos stebėjimui), kai yra suplanuota mokytojų atestacija?

Galima, jei tai yra neišvengiama arba neatrandama kitų sprendimo būdų. Labai svarbu įvertinti naudos ir žalos santykį.

34. Kokios rekomendacijos dėl mokinių edukacinių išvykų?

Mokinių edukacinė išvyka galima, jei yra laikomasi visų būtinųjų priemonių: vyksta tik tos klasės / grupės mokiniai, autobuse dėvimos veido kaukės. Rekomenduojama sėdėti 1 metro atstumu vienas nuo kito.

35. Ar gali mokiniai dalyvauti socialinėse-pilietinėse veiklose, pvz.: vykdyti akcijas ugdymo įstaigoje, vykti į gyvūnų globos įstaigas ar kt.?

Dėl galimų kontaktų su kitais asmenimis raginama atsisakyti arba maksimaliai sumažinti mokinių dalyvavimą socialinėse-pilietinėse veiklose.